

**„Potvrdí-li se naše domněnka, bude to skutečně úžasný nález,“
říká o výzkumu, na kterém se podílí i studenti, Jiří Juchelka**

Autor: Martin Kůs

OPAVA - Už od října loňského roku pracují odborníci z Opavského pracoviště Archeologického ústavu AV ČR v Brně v.v.i. v místech, kudy za několik let povede severní obchvat Opavy. Tedy v polích po obvodu městské části Kateřinky. A nejsou tam zbytečně.

„Výzkum je standardní záchrannou akcí, která předchází před každou novou stavbou. Za těch několik měsíců jsme identifikovali na čtyřech místech nové pravěké lokality, a to v úseku od rozhraní Malých Hoštic a Kateřinek až po Stříbrné jezero. Tyto čtyři nové archeologické lokality můžeme datovat do období od konce neolitu a počátku eneolitu, to znamená od přelomu starší a mladší doby kamenné, až po přelom letopočtu,“ vysvětlil nám vedoucí výzkumu PhDr. Jiří Juchelka, Ph.D., z Archeologického ústavu AV ČR v Brně, který rovněž působící na Ústavu archeologie Slezské univerzity v Opavě.

Na záchranném výzkumu se významně podílejí také studenti, do práce se jich již zapojilo pětadvacet. „Jedná se především o posluchače druhého ročníku oboru Archeologie na Slezské univerzitě, kteří tu byli v rámci své odborné praxe, ale i jiných vysokých škol, kteří tu působili vesměs jako brigádníci.

Jiří Juchelka nás pozval na naleziště, kde jsme při práci zastihli sedmičku studentů. Andrej Tužinský, student druhého ročníku oboru Historie, zde pracuje čtrnáct dní a momentálně odkrývá objevenou pec, ve které jsou významné nálezy kostí a dalších předmětů. Spolu s ním postupně vrstvu za vrstvou odhaluje také Jana Hejnyšová, studentka Archeologie. „Na výzkumu jsem začala už v březnu, tehdy to bylo v lokalitě za Kauflandem. Neustále něco objevujeme a to mne hodně baví,“ svěřila se Jana.

Jen o kousek dál pracuje v další výkopové jámě Tereza Grimmová, posluchačka druhého ročníku oboru Archeologie. Ta už má s výzkumem bohaté zkušenosti, pracuje zde od samého počátku záchranného průzkumu, stejně jako její spolužáci Eva Jančíková a Lukáš Bednár.

Ale nejsou tu jen studenti Slezské univerzity. Třeba Kateřina Víchová studuje třetím rokem Antropologii na Masarykově univerzitě v Brně a z každého kosterního nálezu prý má skutečnou radost. „Chtěla bych jednou najít skutečný hrob,“ svěřila se nám. Další archeoložkou je Petra Jurčáková, jinak posluchačka druhého ročníku na Fakultě ekonomiky ostravské Baňské univerzity.

Jak Jiří Juchelka říká, archeologie je nejen krásná a tajuplná, ale také nakažlivá. Jeden z brigádníků byl výzkumem tak zaujat, že by rád archeologii i na vysoké škole studoval. Podíváme-li se po trase budoucího silničního tahu, vidíme řadu čísel označených míst a množství menších či větších výkopových děr a jam. Místo, které mají prozkoumat, poznají archeologové podle některých znaků, například lokálního výskytu jiného druhu půdy. Pod zem tak jdou prakticky najisto. Pokud něco naleznou, snaží se zajistit a zachovat pro další identifikaci a posouzení co nejvíc indicií. Třeba právě vzorky vrstev půdy, kterou výkop prochází. Nálezů na trase je bezpočet, většinou považovaných z pohledu archeologie za významné.

„Asi nejvýznamnější nález je odkrytí pohřebiště epišňurového kulturního komplexu s dvěma desítkami hrobů,“ říká Jiří Juchelka a pokračuje: „Nejaktuálnějším významným je pak objekt lengyelské kultury s dvojicí pohřbených jedinců v sídlištní jámě. Tento nález, objevený přibližně

ve dvoumetrové hloubce pod zemí, bude ještě zkoumán antropologicky, ale už na první pohled je vidět, že jedna ze zachovalých koster patřila nespíše dospělému jedinci a druhá pak menšímu, snad dítěti. V hrobu se našel také velmi zachovalý sekeromlat ze zelené břidlice a přibližně deseticentimetrový silicitový nožík.“

Právě zde jsme zastihli také Mgr. Ivu Vondroušovou z Archeologického ústavu AV ČR Brno, pracoviště Opava, kde mimo jiné působí také Jiří Juchelka. Iva ještě dokončovala lokalizaci a dokumentaci nálezu, aby se se mohli ostatků ujmout antropologové, kteří se pokusí rozluštit některé zatím neznámé okolnosti kosterního objevu.

 Už první pohled do jámy odborníkům napověděl, že oba pohřbení byli uloženi v zvláštní jámě podle dobových zvyků. Tedy na levém boku ve skrčené, takzvané embionální poloze, s hlavou na jihovýchodu a nohama k severozápadu. Už to, že obdobných nálezů by se dalo na širším Opavsku napočítat na prstech jedné ruky, činí objev mimořádným. Ale nález má i svoji raritu, přesněji řečeno, podaří-li se archeologům prokázat jejich domněnku, pak to bude skutečně naprosto úžasný nález. „U menší kostry byla objevena kovová spirálka, pokud by se prokázalo, že je z mědi, která se v té době ve střední Evropě poprvé objevuje a lidé začínají používat měděné výrobky i na našem území, tak by to byl prakticky nejstarší kovový předmět vyrobený člověkem v českém Slezsku, v regionu Opavska zcela jistě nejstarší,“ konstatuje Jiří Juchelka.

Ale to stále není vše, co tento konkrétní nález přinesl. Archeologové zde našli i několik šipek – hrotů ze šípů. Jeden z nich prorazil lebku většího nalezeného jedince, další evidentně zasáhly tělo. To dává velký prostor pro fantazii, jak a proč oba nalezcenci zemřeli i proč byli pohřbeni právě zde. Otázka je i kdo to byl, vždyť v této době nebyli pohřbíváni všichni. Jedna z možností je, že se jedná o matku s dítětem, které tehdy pohřbily v souladu s kultem matka-dárkyně života. Ale pravda může být úplně jiná a tak archeologové nemohou podléhat fantazii, ale opírat se o zjištěná fakta.

V lokalitě severně od Kateřinek budou archeologové působit, dokud budou mít důvod zde pracovat. Předpokládají, že všechny archeologické situace prozkoumají do konce tohoto roku. Zatím mají prozkoumaných odhadem sedmdesát procent plochy. Naštěstí na jejich práci je zatím klid. Vlastní stavební ruch na obchvatu by měl začít až někdy v průběhu roku 2015.

Bc. Martin Kůs, vztahy s veřejností

Slezská univerzita v Opavě

Olbrichova 25, 746 01 Opava

telefon: 739 720 126, e-mail: martin.kus@slu.cz

Slezská univerzita v Opavě vznikla po listopadu 1989 nejprve jako dvě fakulty Masarykovy univerzity v Brně a následně Zákonem České národní rady z 9. července 1991 pak z těchto dvou fakult vznikla Slezská univerzita se sídlem v Opavě. Jedná se o veřejnou vysokou školu sídlící v Opavě a Karvině. V současné době má čtyři součásti: Filozoficko-přírodovědeckou fakultu v Opavě, Obchodně podnikatelskou fakultu v Karvině, Fakultu veřejných politik v Opavě a Matematický ústav v Opavě. Na ústavech, katedrách a specializovaných pracovištích univerzity v současnosti studuje na osm tisíc posluchačů.

Více o univerzitě a dění na ní najdete na www.slu.cz a www.inoviny.slu.cz